

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettely>Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?

Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?

Ranska

1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?

Ranskassa oikeudenkäyttö on jaettu hallinto-oikeudellisen lainkäytön järjestelmään ja yleiseen tuomioistuinjärjestelmään.

Molemmissa järjestelmissä on kolmiportainen rakenne.

Hallinto-oikeudellisen lainkäytön järjestelmässä tuomioita antavat hallintotuomioistuimet, yleiset tuomioistuimet ja erilaiset erikoistuneet hallinnolliset tuomioistuimet, ja niihin voidaan hakea muutosta ylemmissä hallintotuomioistuimissa (*cours administratives d'appel*). Ylempien hallintotuomioistuinten tuomiot voidaan saattaa ylimmän hallintotuomioistuimen (*Conseil d'Etat*) arvioitavaksi.

Yleisessä tuomioistuinjärjestelmässä ensimmäisen asteen ratkaisuja antavat alioikeudet (*tribunaux de grande instance*), yleiset tuomioistuimet ja muut tuomioistuimet, joiden toimivalta on vahvistettu lainsäädännössä. Näihin ratkaisuihin voidaan hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimissa (*cours d'appel*), jotka muodostuvat osastoista (siviili-, sosiaali-, kauppa- ja rikososastot). Muutoksenhakutuomioistuinten antamiin tuomioihin voi olla mahdollista hakea muutosta kassaatiotuomioistuimessa (*Cour de cassation*) (johon kuuluu useita osastoja, joiden oikeudenalat noudattavat edellä muutoksenhakutuomioistuinten osalta kuvattua jakoa).

Tuomioistuimet jakautuvat seuraavasti:

Hallintotuomioistuimet:

ylin hallintotuomioistuin (1)

ylemmät hallintotuomioistuimet (8)

hallintotuomioistuimet (42)

Yleiset tuomioistuimet:

kassaatiotuomioistuin (1)

muutoksenhakutuomioistuimet(36)

ylioikeus (*Tribunal supérieur d'appel*) (1)

alioikeudet (*Tribunaux de grande instance*) (164) [joista 16:lla on tuomiovalta kauppaoikeudellisissa asioissa]

alioikeudet (*Tribunaux de première instance*) (4) [joista 2:lla on tuomiovalta kauppaoikeudellisissa asioissa]

nuorisotuomioistuimet (*Tribunaux pour enfants*) (155)

sosiaaliturva-asioiden alioikeudet (*Tribunaux des affaires de sécurité sociale*) (114)

vähäisten riita-asioiden tuomioistuimet (*Tribunaux d'instance*) (307)

työtuomioistuimet (*Conseils de prud'hommes*) (210)

työtuomioistuimet (*Tribunaux du travail*) (6)

kauppatuomioistuimet (*Tribunaux de commerce*) (134)

Erityistuomioistuimet:

Vähäisten riita-asioiden tuomioistuin käsittelee yleisimpiä riita-asioita. Se käsittelee periaatteessa kaikki hakemukset, jotka koskevat enintään 10 000 euron suuruisia määriä. Se on myös toimivaltainen ratkaisemaan kiellettyjä riita-asioita (maksamattomat vuokrat, palkan ulosmittaus, henkilöstöedustajien vaalit, kuluttajaluotot).

Kauppatuomioistuin on toimivaltainen elinkeinonharjoittajien ja luottolaitosten keskinäisissä tai niiden välisissä riita-asioissa, liikeyrityksiin liittyvissä riita-asioissa sekä riita-asioissa, jotka koskevat henkilöiden välisiä liiketoimia sekä kaupallisten yritysten rahoitusvaikeuksia (likvidaatio, saneerausmenettely jne.). Maatuomioistuin (*tribunal paritaire des baux ruraux*) on toimivaltainen ratkaisemaan maanvuokraussopimuksiin liittyvät vuokralaisten ja omistajien väliset riita-asiat (vuokraviljely, osavuokra jne.).

Työtuomioistuimessa ratkaistaan kaikenlaiset työntekijöiden ja työnantajien väliset riidat, jotka liittyvät yksityisoikeudelliseen työsopimukseen.

Sosiaaliturva-asioiden alioikeus on toimivaltainen ratkaisemaan sosiaaliturvaan ja maatalousalan keskinäisiin sosiaalikkassoihin liittyvät riita-asiat. Asiaa koskevassa säädöksessä mainittuna päivänä tai viimeistään 1. tammikuuta 2019 toimivalta kuitenkin muuttuu, jolloin nämä riita-asiat siirtyvät erityisesti nimettyjen alioikeuksien ratkaistaviksi.

Työkyvyttömyyttä koskevia riita-asioita käsittelevät tuomioistuimet käsittelevät tilapäiseen tai pysyvään työkyvyttömyyteen tai sen asteeseen liittyvät riita-asiat. Asiaa koskevassa säädöksessä mainittuna päivänä tai viimeistään 1. tammikuuta 2019 toimivalta kuitenkin muuttuu, jolloin nämä riita-asiat siirtyvät erityisesti nimettyjen alioikeuksien ratkaistaviksi.

Sotilaseläkkeitä koskevia riita-asioita käsittelevät tuomioistuimet käsittelevät sotilaseläkkeisiin liittyviä riita-asioita.

2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun otettava yhteyttä?

2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistujia (esim. kärjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?

Alioikeuksien, vähäisten riita-asioiden tuomioistuinten ja paikallistuomioistuinten (*juridictions de proximité*) toimivaltuuksien jako on selvennetty edellä.

Alioikeus on yleisesti toimivaltainen, jos muilla tuomioistuimilla ei ole nimenomaista toimivaltaa.

Vähäisten riita-asioiden tuomioistuimet ovat toimivaltaisia ratkaisemaan enintään 10 000 euron suuruisia riita-asioita. Sen lisäksi ne ovat toimivaltaisia tietyillä aloilla, kuten kuluttajaoikeus, täysi-ikäisten edunvalvonta ja huoneenvuokra, ilman että riita-asialla olisi rahamääräinen yläraja.

Alioikeudet ovat toimivaltaisia käsittelemään kaikki muut yksityisoikeudelliset riita-asiat, jotka eivät kuulu muiden tuomioistuinten käsiteltäviksi, ja erityisesti perheoikeuden asiat.

2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)

2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuksien pääsääntö

Periaatteessa toimivaltainen tuomioistuin on se, jonka tuomiopiirissä vastaaja asuu tai johon se on sijoittautunut, jos kyseessä on yritys. Tämän säännön tarkoituksena on antaa suojaa vastaajalle olettaen, että puolustautuminen on helpointa kotipaikkaa lähinnä olevassa tuomioistuimessa.

Jos vastaaja on luonnollinen henkilö, hänen koti- tai asuinpaikkansa tuomioistuin on toimivaltainen. Jos vastaaja on oikeushenkilö (yritykset ja yhdistykset), sen sijoittautumispaikan eli yleensä kotipaikan tuomioistuin on toimivaltainen. Joskus päätoimipaikka ei ole sama kuin kotipaikka. Silloin asia voidaan käsitellä päätoimipaikan tuomioistuimessa. Kun kyseessä on suuryritys, jolla on useita sivuliikkeitä, asia voidaan käsitellä jonkin sivuliikkeen sijaintipaikan tuomioistuimessa.

2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä

2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?

Sopimusasiat: kantaja voi nostaa kanteen joko vastaajan asuinpaikan tai sopimuksen luonteesta riippuen tavaran toimituspaikan tai palvelun suorituspaikan tuomioistuimessa.

Sopimukseen perustumaton vahingonkorvausvastuu tai yksityisoikeudellisen vaatimuksen esittäminen rikosprosessissa: kanne voidaan nostaa vastaajan asuinpaikan tuomioistuimessa tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vahinko ilmeni tai tapahtui.

Kiinteistö: kantaja voi nostaa kanteen kiinteistön sijaintipaikkakunnan tuomioistuimessa.

Elatusapu tai avioliittoon perustuvien etuuksien maksaminen: kantajalla on mahdollisuus valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen ja velkojan eli kantajan oman asuinpaikan tuomioistuimen välillä.

Kuluttajariidat: kuluttaja voi nostaa kanteen sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa hän asui sopimuksentekohetkellä, tai jossa vahinko ilmeni.

2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?

Elatusapua tai avioerotilanteessa maksettavaa hyvitysluonteista korvausta koskevat riidat: toimivaltainen tuomioistuin on velkojana olevan puolison asuinpaikan tuomioistuin tai sen vanhemman asuinpaikan tuomioistuin, joka on lasten – myös täysi-ikäisten lasten – pääasiallinen huoltaja.

Avioero: toimivaltainen tuomioistuin on perheen asuinpaikan tuomioistuin. Jos puolisoit asuvat erillään, toimivaltainen tuomioistuin on sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa lapset asuvat. Jos puolisoilla ei ole lapsia, toimivaltainen tuomioistuin on sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa vastaaja asuu.

Perintö: toimivaltainen tuomioistuin on vainajan viimeisen kotipaikan tuomioistuin.

Kiinteistö: kiinteistön sijaintipaikan tuomioistuin on toimivaltainen.

Vuokrasopimukset: kiinteistön sijaintipaikan tuomioistuin on toimivaltainen.

2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?

Erityistuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta, ja tuomioistuimen on käsiteltävä mahdollinen toimivallan puuttuminen viran puolesta. Ainoa mahdollisuus nostaa kanne sellaisessa tuomioistuimessa, joka ei tavallisesti ole toimivaltainen, on alioikeuden ja vähäisten riita-asioiden tuomioistuimen välillä asioissa, joissa niillä ei ole yksinomaista toimivaltaa.

Periaatteessa kaikki sopimusehdot, jotka poikkeavat alueellista ja asiallista toimivaltaa koskevista säännöistä, ovat mitättömiä. Poikkeuksen muodostavat kahden elinkeinonharjoittajan väliset sopimukset, jos mainittu ehto on erittäin selvästi määritelty.

3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

Kauppatuomioistuin: periaatteessa toimivaltainen tuomioistuin on vastaajan sijaintipaikan tuomioistuin. Sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevissa asioissa toimivaltainen tuomioistuin on sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa vahinko tapahtui tai ilmeni.

Maatuomioistuin: kiinteistön sijaintipaikan tuomioistuin on toimivaltainen.

Työtuomioistuin: työntekijä voi nostaa kanteen siinä työtuomioistuimessa, jonka tuomiopiirissä hänen työpaikkansa sijaitsee, työsopimus tehtiin tai jossa työnantajayrityksen kotipaikka sijaitsee. Jos työtä ei tehdä kiinteässä toimipaikassa, kanne on nostettava työntekijän kotipaikan tuomioistuimessa.

Sosiaaliturva-asioiden alioikeudet (sääöksessä mainittuun päivään tai viimeistään 1. tammikuuta 2019 saakka): toimivaltainen tuomioistuin on periaatteessa se, jonka tuomiopiirissä edunsaajan tai asianomaisen työnantajan kotipaikka sijaitsee, tai jossa vastaajana olevan laitoksen kotipaikka sijaitsee, jos kyseessä ovat laitokset, joiden kotipaikat ovat eri tuomiopiireissä.

Aiheeseen liittyviä linkkejä

[Ranskan oikeusministeriön verkkosivut](#)

[Legifrance-verkkosivut](#)

Päivitetty viimeksi: 23/07/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.